

ПРОТОКОЛ

София, 20.06.2013 г.

от проведен Консултативен Съвет

Днес, 20.06.2013 г. от 15:00 ч. в сградата на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР, Комисията) се проведе заседание на Консултативния съвет към ДКЕВР, ръководен от председателя на ДКЕВР Анжела Тонева при следния дневен ред:

1. Обсъждане на прогнозните цени на природния газ за III^{то} тримесечие на 2013 г. при продажба от Обществения доставчик на крайните снабдители и на клиенти, присъединени към газопреносната мрежа;
2. Разни.

Присъстваха членовете на Консултативния Съвет, представители на ДКЕВР, Асоциации на енергийни дружества и граждански движения:

- Анжела Тонева – председател на ДКЕВР;
- Димитър Димитров – член на ДКЕВР;
- Милена Миланова – член на ДКЕВР;
- Еленко Божков – член на ДКЕВР;
- Илиан Б. Илиев – член на ДКЕВР;
- Михаил Димитров – член на ДКЕВР;
- Илиан Хр. Илиев – член на ДКЕВР;
- Емилия Савева – главен секретар;
- Милко Шошков – директор „Регулиране и контрол - Природен газ“;
- Христина Коцева – главен експерт, дирекция „Икономически анализи и регулаторен одит“;
- Ремзия Тахир – главен експерт, отдел „Лицензии и цени“, дирекция „Регулиране и контрол – Природен газ“;
- Боян Наумов – главен експерт, отдел „Контрол“, дирекция „Регулиране и контрол – Природен газ“;
- Красимира Лазарова – главен експерт, отдел „Лицензии и цени“, дирекция „Регулиране и контрол – Природен газ“;
- Николай Ненков – КНСБ;
- Александър Димитров – Българска търговско-промишлена палата;
- Константин Делисивков – БФИЕК;
- Георги Христов – ГД „ДНЕС“;
- Димитър Гогов – „Булгаргаз“ ЕАД;
- Иван Иванов – „Булгаргаз“ ЕАД;
- Анжела Славова – „Булгаргаз“ ЕАД;
- Александър Петров – „Булгаргаз“ ЕАД;
- Константин Кадев – БЕХ;
- Александър Давидов – МИЕ;

- Мария Веселинова – Министерство на финансите;
- Теменужка Златанова – МТСП;
- Минко Пейковски – БАПГ;
- Тотка Иванова – БАПГ;
- Диана Трифонова – БАПГ;
- Огнян Винаров – Движение „Граждански контрол“;
- Методи Митев – Гражданско движение на протестиращите „Освобождение“

А. Тонева:

Добре дошли на всички!

Започваме Консултативния съвет относно цените на природния газ за III^{то} тримесечие на 2013 г. За разлика от друг път решихме да поканим представители на гражданските движения с оглед на постигане на по-голяма прозрачност. В бъдеще ще разширяваме тази част от нашата работа.

Колеги пред вас е комисията, така както е формирана преди десетина дни. Няма да представям колегите, защото виждам, че всички ги познавате. Предлагам работата на консултативния съвет да започне с представяне на предложението на Булгаргаз за цени на природния газ и след това ако, искате да добавите или допълните нещо. И след това изказванията по реда на записване. Давам думата на г-н Гогов.

Д. Гогов:

Благодаря ви! Аз мисля, г-жо Председател по-добре да чуем първо мненията на участниците в съвета и ако има въпроси на които да отговоря, тогава да взема думата. Защото доклада сте го качили на сайта на държавната комисия и ние от наша страна сме посочили кои са основните параметри в заявлението, когато давахме прес съобщението.

А. Тонева:

Давам думата на г-н Делисивков от БФИЕК, който ще се изкаже пръв по реда на записване.

К. Делисивков:

Г-жо Председател, благодаря за думата. Искам да изкажа позицията на българските индустриални енергийни консуматори. Ние се запознахме с качения доклад на страницата на ДКЕВР и с индексацията на цената на природния газ за това тримесечие. Положителен е ценовия сигнал за трето тримесечие. Въпреки, че нашите резерви са свързани в средносрочен и дългосрочен план. По-скоро нашите притеснения са в тази посока, че в други страни и региони има съвсем различни цени за голямата индустрия. Това беше подчертано и в доклад на Барозу на 22 май, че всъщност това е едно от предизвикателствата пред енергоинтензивните индустрии в Европа. Това е, което исках да кажа.

А. Тонева:

Нямате въпроси към представителите на дружеството, доколкото разбирам. Давам думата на г-н Димитров от ТПП.

Ал. Димитров:

Уважаема г-жо Тонева и уважаеми колеги. Бих искал да поздравя г-жа Тонева за отговорния пост, който заема. Ние сме работили дълго време с нея, като член на ДКЕВР и знаем, че при нея нещата са винаги коректни. На този етап по отношение на цената на природния газ за III^{то} тримесечие, ние отбелязваме един положителен подход към намаление на цените. Имаме няколко въпроси към Булгаргаз, които са неясни и отбелязани от работната група. Това е свързано с възвращаемостта на капитала и заложените 5% в предишното тримесечие, а сега всъщност е заложено 10,32%. Този момент да се изясни от колегите от Булгаргаз. И сумата от невъзстановената разлика от ценообразуващите елементи 221 млн. 142 х. лв. Как смятат, че ще я възстановят и дали тя ще влезе в цената? Аз виждам, че влиза в цената на крайния потребител и считам, че не е много коректно, когато има несъбрани вземания всички потребители да погасяват тези несъбрани вземания.

Ако колегите от Булгаргаз имат някаква политика, т.е. невъзможност да ги съберат по друг начин, нека да ни обяснят. Ние подкрепяме този подход към макар и малко намаляване на цените на природния газ. Благодаря за вниманието.

А. Тонева:

Два са поставените проблеми. Първият е за нормата на възвръщаемост. Вторият е за недовзетия приход. Ще помоля някой от работната група да обясни каква е включената норма на възвръщаемост в това предложение за цени. Може би Христина Коцева.

Хр. Коцева:

Нормата на възвръщаемост, която е включена в цените е 5%, която се е запазила и от предходните две тримесечия. Това, което е като отчетена норма от дружеството е с включена клауза за начисляване на неустойка за просрочено плащане. Съгласно наредбата за ценообразуване такива разходи не се признават и не следва да се включват в цените на природния газ. Нормата на възвръщаемост остава 5%.

А. Тонева:

По отношение на недовзетия приход давам думата на г-н Гогов.

Д. Гогов:

Първо ще отговоря на констатацията на г-н Делисивков, че цената на природния газ за т.н. големите индустриални потребители в България е малко по-различна от другите европейски държави. Сигурно се има предвид факта, че в определени развити пазари има различни нива на цени в зависимост от обема на консумацията. За съжаление въпреки, че е констатация в доклада на Европейската комисия вътре не е посочено по какъв начин да бъде преодоляно. Фактът е, че в момента в България 95% от консумацията на природен газ се извършва именно от тези предприятия. Няма кой друг да поеме тежестта, ако се тръгне да се диференцира цената към големите потребители. Освен тези големи потребители има и други елементи, които влияят чисто в ценови аспект. Това е равномерност на потреблението, не само в сезонен характер, но и в дневен и т.н. Това е основната причина, за да има тази разлика, което не позволява да сме еднакво конкурентоспособни, еднакво ползващи съответната преференция. Така или много скоро в средносрочно бъдеще почти сигурно ще има възможност и други доставчици да се опитат да доставят природен газ на българския пазар. Ако те са в състояние в търговския пакет, който предоставят да ви дадат по-добри условия, вие ще сте в правото си да смените доставчика си в рамките на една седмица по закона, без допълнителни причини.

Да се върна на въпроса на колегата от БТПП. Тук не става въпрос за несъбрани вземания. Това е голямото недоразумение, когато се чети въпроса с недовзетия приход. Недовзетият приход представлява тази част от необходимите средства на Булгаргаз да покрие разходите си за закупуването на природен газ, за неговото съхранение, пренос и след това доставка до крайния потребител в зависимост от условията на договора. В този аспект не се отчита каква е събираемостта от нашите потребители. Тя се приема, че е 100%. Тя не се отчита в недовзетия приход. Колежката от държавната комисия много ясно ви каза, че разходите, които ние търпим в момента, плащайки една значителна лихва за непогасени задължения към наши доставчици, не са част от ценообразуването и не се признават от държавната комисия. Ние пък от наша страна считаме, че в края на краищата не е най-коректно, защото как иначе да го привлечем този капитал и как да го намерим, ако разходите за неговото привличане и обслужване не могат след това да бъдат покрити от цената. В този смисъл недовзетия приход, няма да се връщаме с колегите имаме спорове дълги години за метода и начина по който се изчислява, е много голям. И ние не сме толкова глупави, че да поискаме целия недовзет приход в рамките на един регулаторен период. И затова в заявлението, което сме дали е видно, че за покриване на този недовзет приход през трето тримесечие всъщност държавната комисия ни утвърждава 10,88 лв./1000 куб.м., макар, че тази стойност би следвало да бъде в пъти по-голяма. Това всъщност е част от реалното намаление от цената на природния газ на международните пазари. И всъщност,

ако тези 10,88 лв. не бяха приети от колегите от държавната комисия цената нямаше да падне с 94 стотинки, а щеше да падне с 11,82 лв. на 1000 кубика.

А. Тонева:

Давам думата на г-н Ненков от КНСБ.

Н. Ненков:

Мисля, че съм чел последния вариант, с 94 стотинки надолу, нали? Нищо лошо, дано да продължава така. Аз имам само един въпрос. Има ли някакви резерви за бъдещо намаление? Като констатация е ясно, като няма увеличение е добре.

Д. Гогов:

Ние на предишното заседание поехме един ангажимент. Всеки месец на сайта на Булгаргаз да излиза прогноза, което практически се случва. Ако тенденцията на международните пазари се запази такава, каквато е в момента и курсът на долара се движи в този диапазон през последните две тримесечия, цената на природния газ в никакъв случай няма да се увеличава през четвърто тримесечие на тази година и през първо тримесечие на следващата година. Има принципни индикации, че тя може да бъде по-ниска. Всичко зависи от размера на недовзетия приход, който ще трябва да поискаме от държавната комисия и доколко през предходното тримесечие сме успели да възстановим част от недовзетия приход от 2012 г. и предходните години според нас. Но отчитайки сегашните показатели цената в никакъв случай не би следвало да се покачва, няма такива предпоставки.

Н. Ненков:

Само още един въпрос в малко по далечна перспектива. Аз винаги съм задавал въпроса за местния добив. И за находището в Румъния за което вие ни споменавате. Няколко думи по този въпрос, как стоят там нещата? И съвсем накратко, няколко изречения за Южен поток и Набуко.

Д. Гогов:

Факт е, че през 2013 г. местния добив намалява. Сега експлоатираните от Мелроуз находища са с тенденция към все по-малко и по-малко добив с тенденция за изчерпване на находището и падането на налягането. Доколкото знам, те са започнали нови сондажи. Единият от тях е извършен, не съм на ясно дали е положителен или отрицателен резултата. Но не сме получили информация за увеличаване на количествата, което не означава, че може би е сондажа е успешен. Разликата е от порядъка на 4-5% спрямо миналата година като отношение. Ако 2012 г. местния добив е бил 11%, по данните, които са към днешна дата той ще бъде най-много 7-8% за 2013 г. Доколкото знам има два проблема пред нас стоящи по-глобални да закупим газ, който се произвежда в крайбрежната зона на Румъния. Единият е проблема в самата румънска нормативна база, която не позволява износа на местен добив извън територията на Румъния. Макар, че го няма записано в закона, като желание. Румънското правителство сключва такива отлагателни клаузи с всеки един концесионер на територията на Република Румъния с което отпада за определен период от време търговията с този газ извън пределите на Румъния. Втората предпоставка за която Булгартрансгаз, поне това, което аз знам, водят много интензивни разговори с Трансгаз-Румъния, това е осъществяването на т. нар. реверсивен поток с румънската газопреносна мрежа. Ако такова споразумение бъде подписано, то също е една стъпка в положителен аспект, за да може да се търгува този газ, независимо дали този газ физически ще влезе в територията на България. Друг е въпроса за цената. За съжаление ние и сега изпитваме тези трудности. Всички говорят колко много местния добив ще понижи цените, но разберете той може да повиши тази цена. Или това е моето разбиране. Само ако си участвал активно в неговото проучване и добива. Няма такива случаи инвеститор, който е инвестирал парите си в подобно нещо, да има пазар, среда в която може да продаде и да дойде и да продаде на нас с 40 или 50% евтино, само защото имате сини очи. Не, няма такова нещо.

А. Тонева:

Давам думата на Георги Христов от гражданско движение „ДНЕС”.

Г. Христов:

Все пак трябва да отчетем факта, че в този момент Булгаргаз върви много добре към стабилизация след годините, претърпени с ужасните мъки в отношенията с доставчика от Русия и някои други фактори, които влияеха вътре в страната. Трябва да се подчертае, че Булгаргаз към този момент стои много добре по отношение на дейността и по отношение на клиентите, като въведе и т.нар. договорно начало. Въпреки това Булгаргаз продължава да търпи влияние отвън и отвътре и ние трябва да се съобразяваме с претенциите към тази структура. Другото, което искам да кажа е, че все пак държавната комисия прави комплимент към това дружество, защото за пръв път, откакто гледаме цени за тримесечие, данните, които предлага държавната комисия и данните, които предлага Булгаргаз съвпадат напълно.

А. Тонева:

Не е за първи път. Имало е такива случаи.

Г. Христов:

Тук има някои неща, които все пак трябва да бъдат достатъчно обяснени. Например миналия път, за миналото тримесечие беше ясно каква цена е платена към доставчика и как се движат таксите за пренос през Румъния. Тогава се каза, че румънската страна се стреми непрекъснато да повишава тези такси. Не знам как сега е положението. Не съм гледал такива данни. Ако е така, тенденцията не е добра. Втората ми забележка е тази, че дано да не съм прав мисля, че през следващото тримесечие курса на долара едва ли ще бъде на това ниво 1,50641, вероятно ще бъде така както и сега около 1,47 -1,48 лв. Това също крие известен риск за ценообразуването, дано не съм прав. Трето ние имаме особено мнение по ценообразуващия фактор възвръщаемост на капитала и той също крие тъмни неща, за да си ориентира човек по-добре в структурата на цената на природния газ. Последното като забележка е това на втора страница, записано в доклада е, че 2% комисионна е в годишен аспект. Това според мен не е вярно, ако е в годишен аспект би трябвало да означава 0,5%. И ако съм прав е добре да се коригира и да се махне това в годишен аспект. И последно мисля, че БЕХ, не Булгаргаз и комисията да търсят източници за покриване на тези несъбрани вземания, а според мен с този въпрос трябва да се занимава БЕХ. Още повече, че за 2012 г. той завърши годината с една рекордна печалба. Мисля, че над 600 млн. лв. Всякакви търсене на решение, с което да се товарят крайните клиенти трябва да се обърне. Това просто не може да стане в сегашната и в бъдещата ситуация.

А. Тонева:

Тези 2% в годишен аспект са запис от наредбата и означава, че за всяко тримесечие може да има отклонение от тези 2%, но за годината трябва да е в рамките на тези два процента. Пак да припомня, че тази надценка се изчислява по указания на комисията и в нея е включена т. нар. норма на възвращаемост за която вие споменахте, което се прилага за много малкото активи на дружества с такъв характер на дейността, какъвто всъщност е Булгаргаз. И 5% е възвращаемостта от тях, но надценката покрива и разходи на дружеството за дейността по обществена доставка. За другото ще помоля г-н Гогов да отговори.

Д. Гогов:

Няма да се спирам на доклада, че имаме малки различия, не е да нямаме различия, но те са малки. В момента надценката е два процента, защото разходите са на базата на намалените количества, които се потребяват. Не са признати всички разходи, реалното е 2,7. Само за допълня госпожа Тонева, тук не става кумулативно, половин процент плюс половин процент, плюс половин процент не прави два. Давам ви пример, ако имате един домат за лев, продавайки го днес за един лев и една стотинка, а утре 1 лев и 1 стотинка, не значи, че сте го продали за лев и две стотинки. За това говоря. Таксата за пренос през

Румъния е еднаква. Тя е константа. Никога румънците не са искали от нас в последните години повишение на тази такса. Тя обаче е равномерна, разделена на 12 равни части и в зависимост от количеството, което се прекарва реално през всеки един месец, отнасяйки този разход може към единица пренесен газ 1000 кубика, преносната такса да варира. Примерно този месец сте пренесли 100 млн. кубика и трябва да платите 100 млн. долара, това означава, че за един кубик е един долар разхода за пренос. Ако през другия месец пренесете 200 млн. кубика пак за 100 млн. долара, вече разхода е 50 цента за пренос. През второ и трето тримесечие, каквото и да правим количествата природен газ през Румъния са по-малко, това е сезонната неравномерност. Затова в заявлението може да ви изглежда, че преносната такса през Румъния е по-висока, но тя практически не е. Тя е една и съща. Вие сте прав, че в момента когато обсъждаме курса на долара е по-нисък и е по-нисък през последните 6 - 7 дни, отколкото е посочен в заявлението. Но аз ще ви дам последния пример този курс е взет от индивидуалните обявени курсове на БНБ за месеците март, април и май, т.е. така, както е записано в наредбата 90 дни преди внасянето на заявлението в държавната комисия. Само, че определеният от държавната комисия курс за предходния ценови период беше 1,46849, т.е. ние сме работили с по-висок курс независимо от утвърдения от държавната комисия. Това нещо автоматично отива при колегите, когато ние предоставим данните от всяка една фактура, осчетоводена по съответния курс на деня в който е осчетоводена сделката, като надвзет или недозет приход. Т.е. ако тя е по-висока, както вие се опасявате в следващото тримесечие, те автоматично този разход ще го калкулират като надвзет от наша страна и той няма да влезе като ценообразуващ и ще се приспадне от необходимите приходи за нас през следващото тримесечие, за да могат да бъдат покрити. Г-н Кадев е тук и предполагам, че той ще каже за политиката на БЕХ. Аз не бих искал това да бъде част от моето становище. Само бих искал да изразя следното становище. Отново да не бъркаме надвзет и недозет приход с неплатени, просрочени от нашите клиенти задължения към Булгаргаз. Аз лично също искам да намерим решение за тези просрочени задължения и те са основно от тези, които са в сферата на т. нар. социално чувствителни дейности. В нашия случай, това са производителите и снабдителите на населението с топлинна енергия. Ако ние си решим проблемите с четирите топлофикационни дружества в лицето на Теплофикация София, Плевен, Бургас и Враца, аз ви гарантирам, че много от нещата, които днес говорим, може би няма да ги говорим на тази маса. Но няма как от дейността на БЕХ директно да се покриват разходи на такива дружества към Булгаргаз, за да се подобри тяхното положение. Да, прав сте, че БЕХ може да има политика с която да ни подпомага в нашия паричен поток и във финансовата ни дейност. И това според мен е функцията на холдинга, защото той консолидира силата на държавната енергетика при търсенето на евтин финансов ресурс или поносим финансов ресурс. Тези неща наистина са въпрос на дискусия, може би на която не е времето, нито пък капацитета да осъществим.

Г. Христов:

Може би не съм добре разбран. Тук не става въпрос да се плащат задълженията на дружествата, които дължат на Булгаргаз. Става въпрос, че ако Булгаргаз търпи трудности в дейността си да бъде подпомогнат, вместо да взема примерно кредит. А той ще си търси начин как да си събере вземанията от дружествата, с които има договорни отношения.

А. Тонева:

Всъщност ние при ценовото регулиране на дружествата, не сме признавали разходи за несъбираемост на вземанията.

Д. Гогов:

Ние в момента сме със затруднен паричен поток. Дружеството изпитва много сериозни проблеми с покриване на задълженията. Ние дължим в момента една много сериозна сума за доставен природен газ през миналата година. Когато цената на природния газ на международните пазари беше много висока, нашата вътрешна утвърдена цена не покриваше тези разходи, които правехме за закупуването на този газ и в момента ние това

задължение не можем да го покроем. Или пък ако го покроем поставяме под угроза нагнетяването на природен газ в Чирен с цел следващата зима да покроем неравномерностите. Ние сме приели за нас по приемливия риск да не платим тези суми, да се опитваме да ги разсрочим или да сключим сделка за отпускане на финансов кредит. Тя е сделка практически и за което сме обявили обществена процедура. Тя е в ход, в момента се закупуват документации, има интерес. Задават ни допълнителни въпроси. В рамките на процедурата, ако тя излезе успешна, ще успеем на първо време поне да закрепим паричния си поток. Пак говоря за паричен поток. Много е важно и държавната комисия и обществото да разберете, че има един предел на търпимост, допустимост на нарастване на задълженията на тези дружества, за които говорих към нас. Освен това има и нормативни срокове, които изискват от нас да предприемем съответни мерки, за да не влезем в хипотезата за настъпване на срока по давност и губене по давност на каквито и да е задължения. И това нещо може би ще доведе до сътресения в дейността на тези дружества. И ако отново всички застанат в подкрепа, че не може да се спира доставката към едни кое си дружество, защото то доставя на други, ама че то не си събира парите от другите, това никой не го коментира. Ами тогава ще отидем в онази хипотеза в която... Това, което казахте в началото, че Булгаргаз върви към стабилизация, това няма да отговоря на истината.

К. Делисивков:

Тук в доклада има цифра за невъзстановената разлика, за натрупалия се обем от предходни периоди. Могат ли да се дадат цифрите, тъй като съотношението на покриване и на намаляване на тази невъзстановена разлика, всъщност е много малък спрямо целия обем. Може ли да се даде справка за последния период какъв е недовзетия приход?

Д. Гогов:

В момента не мога да ви цитирам с конкретни цифри, но последния период в който имаме недовзет приход е трето тримесечие на 2012 г. миналата година до края на месец септември, т.е. първите три тримесечия на 2012 г. Оттам нататък нямаме недовзет приход.

А. Тонева:

Ние продължаваме да имаме методически спорове по това как се изчислява недовзетия приход.

Д. Гогов:

За последните две тримесечия на 2013 г. ще имаме надвзет приход. За първото тримесечие мисля, че беше малко над 30 млн. лв., ако не ме лъже паметта. За второ тримесечие трябва да излязат данните за юни месец, когато приключи. За първо тримесечие надвзетия приход е 30 млн. над разходите, които са ни били необходими. Затова в заявлението са посочени сравнително ниски като размер обем на възстановяване на недовзетия приход, именно с цел да не се товари прекалено цената на природния газ.

А. Тонева:

Давам думата на Минко Пейковски от Асоциацията на природния газ

М. Пейковски:

Имам само един въпрос към г-н Гогов конкретно, свързан с по-високата калоричност на природния газ през последните месеци. Това по някакъв начин, очаква ли се да окаже влияние на цената на природния газ и може ли да е предпоставка за последващо увеличение, ако се задържи?

Д. Гогов:

Това е много хубав въпрос. Значи мога да ви отговоря по няколко начина, но ще тръгна от генезиса. Последните три години се забелязва една много ясна тенденция, за това, че газа, който внасяме е с повишена калоричност, което, ако беше някъде другаде в рамките на Европейския съюз щеше да води до различна цена за потребителя, защото той в края на краищата получава енергия, а не получава обем. Ние обаче това го преговаряхме миналата година с Газпром експорт при подписването на новия договор и обсъждайки този въпрос решихме да не го поставяме като изключително изискване към нашите потребители да го

заплащат, защото това щеше да доведе до много сериозен проблем. Първо, как да измерим газа и на кого с каква калоричност, тъй като на изхода на една измервателна линия има повече от един потребител. И второ, благодарение на разговорите, които проведохме с колегите от държавната комисия, така или иначе тези разходи ние след това ги даваме като отчет. Този отчет се вижда в държавната комисия и той всъщност формира част от надвзетия или недозветия приход и по този начин поне според нас справедливо се поема от всички по веригата, от нас и от потребителите.

М. Пейковски:

Ако се запази, очаквате ли да повлияе на цената?

Д. Гогов:

Не. Не по никакъв начин няма да повлияе.

О. Винаров:

Може ли аз да каже нещо по този въпрос?

А. Тонева:

Заповядайте, г-н Винаров!

О. Винаров:

В Европейския съюз и в Евростат природния газ като енергийно оценен се продава в гигаджаул. При нас средно е 6000 ккалории на 1000 кубика. Във вашите решения се посочва в мегават. Аз мисля, че трябва така, както и Сашо Дончев на 6 януари каза, че е възприето в гигаджаула. Това е енергийната оценка- колко вода има, примеси и т.н. Хубаво, че сега се е подобрила, увеличила калоричността на газа. Трябва един път завинаги, като сме влезли в Европейския съюз да бъде по тази оценка. И при това положение, сега това което се доставя в България като цена е 26,9 евро на гигаджаул. В гигаджаули е във всички останали страни в Европейския съюз. Ние сме най-скъпо, но това е друга тема за цената.

Д. Гогов:

Тази дискусия много добре, че е открита, но в България мерната единица няма общо с цената. Това дали се измерва в гигаджаули, дали в мегаватчасове, киловатчасове, дали в 1000 куб. м. методиката на изчисление и преобразуване на енергията е една и съща. Тя няма да доведе до разлика дали се използва едната мерна единица или другата. Калоричността в България, която получаваме е 8000, а не 6000, както вие казахте. ± 100 . в рамките на тези ± 100 , не се дължи абсолютно нито цент, отгоре на цената. Ако осреднената стойност на доставения за месец, казвам за календарния месец 30 - 31 дена, калоричност на газа на входа е над 8 на сто, тогава влиза в сила съответната клауза за заплащане на малко по-висока цена от наша страна. Варира 3 - 4 долара на 1000 кубика в зависимост от това, колко е по-висока калоричността. Само една отметка, аз нямам идея и не мога да бъда в главата на г-н Дончев, затова което той е имал предвид. Но мога да ви гарантирам, че г-н Дончев купува газа от Газпром Експорт и си го доставя до собствените клиенти по същия начин, по който и ние.

А. Тонева:

Давам думата на г-н Кадев от БЕХ.

К. Кадев:

От БЕХ сме запознати с изготвения доклад на работната група във връзка с предложението за цената на природния газ за третото тримесечие на тази година. Считаме, че така предложения доклад обективно отразява изменението на основните компоненти, които формират образуването на цената на природния газ. В анализа са посочени коректно измененията на алтернативните горива на деветмесечна база, изменението на цените по отделните договори за внос и местен добив, както е взето и изменението на валутния курс за последните 90 дни. Считаме, че така предложения подход обективно отразява икономическата реалност и нямаме принципни възражения по същество по така предложения подход. Изразяваме също така и нашето удовлетворение, че в така предложения доклад се предвижда частично възстановяване на недозветия приход, като той

е следствие на това, че разходите за закупуването на природен газ надхвърлят приходите, които се получават от неговата реализация. С това частично възстановяване на недовзетия приход се дава възможност на обществения доставчик да може нормално да осъществява лицензионната си дейност.

А. Тонева:

Давам думата на г-н Ал. Давидов от МИЕ.

А. Давидов:

Министерство на икономиката и енергетиката се запозна с доклада. Мога да поздравя колегите с много добре изготвения доклад. Подкрепяме така предложения доклад. Отразени са основните параметри, с които се извършва ценообразуването на природния газ в България. Засега това е. Когато с течение на времето, успеем да осъществим и други интерконекторни връзки на пазара и има други доставчици на пазара, тогава се надяваме, че Булгаргаз може да предложи по-ниска цена на българските потребители.

А. Тонева:

Давам думата на Мария Веселинова от Министерството на финансите.

М. Веселинова:

Аз ще бъда съвсем кратка. Министерството на финансите няма възражение по така предложения доклад на работната група и евентуално решение на държавната комисия.

А. Тонева:

Давам думата на Теменужка Златанова от МТСП.

Т. Златанова:

МТСП също изразява становището си за тенденция на намаляването на цената на природния газ, която се отразява благотворно, както на гражданите, така и на бизнеса. Ние подкрепяме една такава политика.

А. Тонева:

Давам думата на инж. Винаров:

О. Винаров:

Поздравявам Вас и комисията с новото назначение. Оценявам, че имате доста тежка задача да се отстранят предишни, въпреки, че някои от вас са били и преди това членове на предишния състав, генералните затруднения, като сключените договори с Мариците по отношение на цената, високите цени, които бяха дадени, като старт на ВЕИ-тата. А това, което се отнася за нашата среща за цената на природния газ. Също нашата ценова политика даже по думите на президента Путин при посещението „ние ви продаваме природния газ на 300 долара, вие я давате на гражданите на 900 долара”. Няма такъв случай в света на 1000 долара. Хората се отказват, даже инвеститорите, свързани с природния газ. Това е грешна ценова политика по отношение на втората половина, която я няма тука в доклада. Втората половина я отпечатват с решението приложението за стопанските и битовите потребители. Това е отразено и в доклада на Европейската комисия за проверката. Пазарът на газа е трагичен в България. Природният газ играе по-малка роля в енергийния микс на България, защото използването е само 14% от потреблението на първична енергия. Даже ние правим такава глупост, че вместо директно газта да дойде с едно КПД по затоплянето, вкарваме го в ТЕЦ и 4 КПД се губят, като се умножават помежду си. Какво казва доклада в момента по-малко от 2% от домакинствата в България са свързани с потреблението на природен газ, ако в Европа е между 27-50%. И другото освен това само 16% от общините в страната имат достъп до природен газ, в сравнение от 27 до 80% в останалите страни на Европейския съюз, вместо 16% от общото производство. По отношение на БЕХ има една европейска директива в която се казва, че той като холдинг в който членуват Булгаргаз и Булгартрансгаз не се счита за непозволена държавна помощ да оправя с държавни средства частна компания. И вие следва да поемете този недовзет приход на Булгаргаз от Булгартрансгаз, който има само за 2011 г. 157 млн. долара от такси. Отделно му се одобрява една цена, без да съм видял от толкова време неговия доклад на Булгартрансгаз на какво

основание я иска тази цена. Той също продава, както Булгаргаз на други потребители. И неговата печалба е доста висока. След тази на Контур Глобул в класацията, той е по печалба със съответните милиони плюс таксите. И затова тук БЕХ би трябвало да поеме тези разходи, а не да остават за сметка на бизнеса и на потребителите, на гражданите. Това е абсолютно неправилно. Тук е и министерството на финансите. Към тях имам един въпрос. На предишния ви министър писахме, аз тогава бях представител на търговско-промишлената палата, но писмото е без отговор. Как може да се предлагат цените във фактурите, които представят Булгаргаз да са без ДДС. Ще ви представя писмото на Алексей Кудрин, който казва, че всички стоки, които са за износ, както и цените, които се обявяват на Газпром са с 18% НДС. На какво основание до първи януари ще фактурира Овергаз на Булгаргаз без ДДС. И Булгаргаз фактурира без ДДС на останалите купувателите. Министерство на финансите не даде този отговор и той сега е актуален.

Имам въпрос към Булгаргаз, неговия договор за 2013 г. беше 2 млрд. 900 млн. в тях бяха включени и онези количества, които следваше фирмите на Овергаз, които са десетина тука за страната и имат около 400 млн. разход. Не беше получил техните заявки, сега какво стана? Сашо Дончев го няма тук, на какви цени продава, на същите високи цени които са определени тука. А той си сключи директен договор и аз го поздравих като първата либерализация на газовия пазар, директно от Москва и отпадна доставчика. И от тези 2 млрд. 900 млн., като извадим 400 млн. на Сашо Дончев, така както той ги обяви на 6 януари. Помня и г-н Гогов беше там на тази парламентарна комисия за надзор на ДКЕВР. Остават 2 млрд. 400 млн., делено на четири са 600 млн. Тези сега, които са 377 млн. е много голям спад, което е тревожен факт, защото условно-постоянните му разходи за по-малко доставки означава увеличение на цената. Той, както обясни за местния добив са 30 млн., а бяха 100 млн. Следващия въпрос е ценови въпрос. В продължение на 2012 и 2013 г. се обявиха официално следните намаления: 11,1% за 2012 г. за периода първи април до 31 декември, които накрая се подписаха чак през ноември с подписването на договора за Южен поток. Тогавашния министър каза, че те не се губят за потребителите и гражданите и ги оповести от порядъка на 120 млн. долара или 180 млн. лв. Тогава, вместо да се намали с 11%, цената се увеличи с 14%. На два пъти общо с 17,60% се увеличи цената на природния газ за 2012 г. Стигаме 2013 г., 22% обявено намаление до 412\$ на 1000 кубика и от падането на посредниците, което беше обяснено от тогавашния министър Делян Добрев е 300 млн. долара от намаление на цената с тези 22% и 300 млн. долара от падането на посредниците. Вместо това през 2013 г. от първи януари 9,87% намаление и от първи април 3,83%, общо 13,76%, вместо 22%. Да ги приемем тези 13 и онези 17% увеличение с това намаление се изравняват. И питам аз къде са онези 11 и 22 и онези 300 млн. намаление, което прави 1 млрд. и 80 млн. не покриха ли недовзетия приход? Как стоят въпросите с тези суми? Като погледнем цените и им сложим ДДС, 630 плюс ДДС 20%, значи 500 долара излиза цена, която ще утвърди ДКЕВР, а на гражданите и промишлените потребители цената достига 1000 долара с ДДС. Ето тук на Овергаз Север 865,59, на друга компания Свиленград е 1220. Тези цени ни правят шампиони не само в Европейския съюз, но и в света. В Русия на гражданите е 120 долара до дома му, в щатите е 70 долара на мястото, където се изважда и 200 долара до дома му. Как тези страни са така и каква е нашата ценова политика да създадем възможност на гражданите и бизнеса в следващи времена цените да бъдат други. Имам два въпроса към председателя на комисията. Предишния и сегашния министър говорят за откритост и пълна прозрачност в ценообразуването. Отново в този доклад има десетина справки от които нито една няма. Договора пак е търговска тайна и с Мелроуз сигурно е търговска тайна. Не знам как си фактурират и там ли без ДДС? Това притеснява, за да може човек да направи анализ, такъв какъвто би искал и си помислил, да събере екип и да се излезе с това предложения.

А. Тонева:

По отношение на въпроса за доклада мисля, че данните са публикувани такива, каквито са разглеждани и пред комисията. Това е, което и ние сме разглеждали. По всички въпроси, приложими за Булгаргаз ще помоля г-н Гогов да отговори.

О. Винаров:

Най-важното, което трябваше да кажа е нашето виждане е, че цената на природния газ трябва да се намали с 10%.

Д. Гогов:

Тук има представители на министерството на икономиката и енергетиката, ето ви има една кандидатура за ръководител на Булгаргаз. Още утре ще ви намали цената с 10%. Г-н Винаров, благодаря ви много, че ни заляхте със страшно много цифри. Надявам се добре сте ги сметнал, защото 2 и 900 без 400 не прави 2 400, разделихте го на 4 и казахте, че прави 600. Но няма значение, няма да влизам в тази насока. Започвам от цените. Първо, явно има някакъв проблем с тълкуванието на закона за ДДС и закона за счетоводството в България. Булгаргаз в момента само за първите пет месеца за 2013 г. под формата на ДДС е внесъл в Национална агенция по приходите 310 млн. лв. Ако си мислите, че това е малко и не е в интерес на всички потребители в България и не само на природен газ, ваша воля. Никога Булгаргаз не е купувал природен газ от местен добив, от дружество, което е регистрирано в България, без да плаща ДДС. Особено след първи януари 2007 г., когато страната стана член на Европейския съюз. Сделките, които са водени до тогава с Топенерджи и в последствие с Овергаз Инк. са се извършвали извън Р България, отново Булгаргаз е бил данъчното предприятие. В цената на природния газ, която Булгаргаз купува от Газпром експорт няма част от ДДС и аз лично не познавам, поне по информацията с която разполагам от колегите от Газпром експорт, те да имат такъв договор с който и да е потребител в рамките на ЕС. ДДС е абсолютно възстановим елемент от цената, както и на нас в размера, който ние сме продали, спрямо това, което сме платили. Така и за всеки един от нашите потребители. Даже искам да ви кажа нещо повече. ДДС за тези наши потребители, които не са си погасили задължението към Булгаргаз е един допълнителен безлихвен кредит, защото те са го отчели като заплатено от тях ДДС в справките си към НАП, въпреки, че това ДДС не е разплатено на Булгаргаз. Не сте прав в калкулациите. Договорът на Булгаргаз с Газпром експорт е за 2 млрд. и 900 млн. и тогава на 6 януари по повод на дискусията ви казах, че тази сума щеше да бъде по-голяма, ако не бяха количествата, които извадихме като доставка към газоразпределителните дружества, които до 1 януари бяха наши клиенти, т.е. ако имаше още 400 млн., които да доставим ние щяхме да сключим договор за 3 млрд. 300 млн. Тези 400 млн. не са част от този договор. Тези 2 млрд. и 900 млн. не са разделени по-равно за всяко едно тримесечие или нито за всеки месец. Те са на база на реални заявки от страна на всеки един наш потребител. Сумирани чисто сметкови резултат и след това са подадени към Газпром експорт. Сезонната неравномерност в България е горе долу едно към три. През летния период, това са месеците от април до края на септември в България се потребяват около 1/3 от годишното количество природен газ, другите 2/3 се потребяват през месеците от октомври до март. И да ви кажа честно се потребяват през месеците декември, януари и февруари основно, защото това са студените месеци в България. Това са месеците, в които се натоварва системата за производство на топлинна и електрическа енергия с цел обслужване и на населението. В този смисъл не може да има съпоставяне на отделните тримесечия. Ние сме посочили пред държавната комисия само това количество с цел ценообразуване, което директно в момента се закупува на границата на Украйна и се пренася през Румъния и отива за реализация към потребителите. Цялото количество, което е предвидено за закупуване с цел транспортирането му до подземното газохранилище в Чирен не е елемент на ценообразуването и то е за сметка на Булгаргаз. Да, ние ще го посочим след около шест

месеца може би, когато тръгнем да го добиваме обратно от подземното газохранилище, за да го доставим на клиентите. Тогава с това количество ще намалим обема, който ще закупим на входа на българската газопреносна мрежа. Вие сте много прав, затова, че в България има диспропорция в размерите на потребление на природен газ спрямо битови потребители и индустрия. Само, че искам да ви попитам, задраскват ли минното дело в България, задраскват ли въгледобивния отрасъл. С какво ще увеличите процента на природния газ, за сметка на добива на въглища ли? За сметка на търговията с дървесен материал ли?

О. Винаров:

В европейската пътна карта за енергетиката е казано, че въглищата, тези централи следва да бъдат затворени, като замърсяващи в следващите години и да се увеличат екологично чистите горива. Това е природния газ.

Д. Гогов:

Политиката на БЕХ въобще няма да я дискутирам. Вие, г-н Винаров бяхте един от тези, когато при по-предишния председател на ДКЕВР, че Булгаргаз е част от транзитния договор с Газпром експорт за транзита на природен газ към Гърция, Македония и Турция. И казвахте как може ние да получаваме приходи от този договор, те били на Булгартрансгаз. Тогава някой сещаш ли се какво се говореше.

А. Тонева:

Всъщност приходите от транзитиране са в Булгартрансгаз.

Д. Гогов:

Точно така. Не, че съм адвокат на Булгартрансгаз, но 19 лв. и 73 стотинки без ДДС са едва по-малко 3% от общата стойност на газа до потребителите. Тези приходи на Булгартрансгаз са само 3 млрд. по 20 лв. са 60 млн. лв. годишно. Тези 60 млн. лв. са всъщност разходите на Булгартрансгаз, за да поддържа дейността си. Всичките му приходи, които сте видели в отчета за печалбата за всяка една година са практически от приходите от транзита. Искам да ви кажа, че дивидента, който плаща Булгартрансгаз мисля, че беше взето решение да влезе в бюджета 80%. Тези пари не са останали в дружеството, те са отишли в държавния бюджет. Пак към всички. Булгартрансгаз не продава газ, продава само услугата пренос по газопреносната мрежа. Булгартрансгаз не разполага със собствени количества газ с цел търговия до крайния потребител. Прав сте, че само 16% от общините имат достъп до природен газ. Това е въпрос, който в бъдеще трябва да бъде засегнат и върху него трябва да се умува. Ако искаш един регион, какъвто и да бил той, да се развива, ти трябва да предоставиш в този регион тези условия, които да привличат хората, имащи желание да го развиват. Т.е. не можем да казваме, че Северозападна България е най-бедния регион в страната и в същия момент там да няма достъп до природен газ, да няма други инфраструктурни елементи. Да казваме, че не се докарва природния газ дотам, защото видите ли консумацията, която в момента е предвидима не може да покрие инвестицията в следващите 50, 60 или 70 години. Как да има желание за консумация, след като газа го няма. Досега говорихме, че за Булгаргаз в наредбата са предвидени до два процента, и тези 2% са за покриване на разходите на дружеството, а не за формиране на печалба на дружеството. И има някакво разминаване в това каква е цената на едро 630 лв. без ДДС, нека да бъде 756 лв. с ДДС. И каква е цената на дребно. Вие сам го казахте, 2% битови абонати. Как 2% абонати да формират цена под 750 лв. Как да се разхвърлят разходите? Хем да потребява населението и хем да не ги разхвърляме. Мрежата не я развиваме ние, а я развиват газоразпределителните дружества, но пък те развивайки мрежата от другата страна трябва да има потребител, който да потребява тази мрежа. И когато потребителя има срещу себе си цена на въглища, цена на брикети, цена на дърва и дори цена електрическа енергия, посредством електрически печки и климатици и срещу това, инвестицията, която трябва да вложи в къщата си и дома си, за да ползва природен газ и двете не съвпадат. Икономическа принуда ли или друга съдебна принуда ли ще направите.

Казахте, че местния добив е 30 млн. Вземете 4 тримесечия по 30 млн. правят 120 млн. миналата година беше общо 300 млн. за цялата година. Казах ви, че има спад. Тази година към нас са 120 млн., имат още 70 млн. продадени на други потребители. Добивното предприятие е търговец на природен газ, който е в право си да търгува с газа, както намери за добре. И аз затова ви казах, че когато имате пазар на природен газ или някаква икономическа среда в която действат тези търговци и добивни предприятия няма как да го убедите, че той може да продаде газа си на една цена и да го продаде на вас с 30-40% поевтино. Повярвайте ми, че е изключително трудно такъв тип договаряне, вие не му предлагате нищо с изключение на някаква финансова стабилност с която ние за съжаление в момента не разполагаме, въпреки, че нямаме към него просрочен нито един лев. Второ някакво окрупняване, което ние предлагаме, т.е. взимайки това количество той не се разправя да го доставя до N-брой по-малки потребители и да се занимава с всеки едни от тях. Миналата година Булгаргаз има обща загуба, отчетена и това е видно от финансовия отчет, заверен от независим одитор 118 млн. лв. Недовзетият приход е много по-голям. Тези 118 млн. лв., не са от нищо друго, г-н Винаров, освен от авансовото отчитане на всички тези намаления за които вие говорите. Аз не искам да влизам в детайли, кой е казал 11%, кой е казал 22%. При правенето на държавния бюджет се прави прогноза, че икономическия ръст ще бъде 1,5%, но реално в края на годината имате отчет, който ви показва дали имате такъв ръст, дали той е по-голям или по-малък. Това, за което вие говорите и това, което каза Делян Добрев в качеството му на министър и спомена при връщането си от Москва през месец май 2012 г. е, че на базата на прогнозните тогава количества природен газ, които Булгаргаз трябваше да закупи до края на календарната година 2012 г., разходите, които ние щяхме да направим за закупуването на този газ без наличието на тези допълнителни споразумения, намаляващи цената на газа, са в размер на приблизително 120 млн. долара. Само, че потребителите намалиха своите обеми, а Булгаргаз на първи август миналата година спря нагнетяването на природен газ поради липса на финансови средства. От общо предвидените количества природен газ, ние закупихме и внесохме по-малко газ в страната и това е същността. В края на краищата цифрите, които подаваме към държавната комисия са тези, които те виждат и преглеждат. Тези неща за откритост и прозрачност ги има. Всеки, който има достъп до такава информация може да я провери в деловодството на държавната комисия Но разберете няма такъв търговец на стока, който да иска единичните му договорите с различните клиенти да са обществени и публични за останалите клиенти. Ако всички условия станат публични, тогава всички другите клиенти ще отидат да искат такива условия. На първи януари цената е намалена с 9%, на първи април с още три. Тези проценти щяха да бъдат малко повече, ако не беше частичното възстановяване на недовзетия приход. Тази тенденция се надявам, че ще продължи и за напред. Аз ви казах, че ако не са тези 10,88 лв. за възстановяване, вместо 0,15% цената щяхме да я намалим с малко по- малко 2,5%.

О. Винаров:

Към Министерство на финансите да провери защо в целия Европейски съюз цените и за бита и за индустрията, както за електрическият ток, така и за природния газ са записани с всички данъци и такси. И сравняват ли те и преизчисляват? На каква база и защо в България ценообразуването е така.

Към БЕХ да се преразгледа и да се прецени има ли възможност да се покрие този недовзет приход от печалбите на Булгартрансгаз от таксите. Преди не можеше, а сега дали това може да стане?

Хубаво е, Държавната комисия да одобрява и цените на Овергаз Инк. Да се направи запитване, все пак е българска фирма на каква цена си доставя газа и ако е на 350 долара, останалите цени за поддоставчиците защо да бъдат същите. Този въпрос вие трябва да го доизясните.

Този въпрос преди заседанието, който повдигнах на г-н Гогов, че Газпром понижава цените на газа за 2013 г. от 402 до 370-380 долара за 1000 кубика. Това съобщи Ал.

Медведев, заместник управител на компанията. Стъпката може да достигне от 7 -10%. Сред компаниите поискали преразглеждане на дългосрочните договори са италианската ЕНИ, Газ дьо Франс. Аз ви попитах г-н Гогов дали не сте направили постъпки да се намали цената на газа. Медведев отбелязва, че отстъпката е въз основа на договора и отразява промяната на конюктурата в цените на петрола сорт брент. Аз мисля, че тази възможност не трябва да бъде пренебрегвана и да се правят постъпки.

Д. Гогов:

Г-н Винаров, вие само пропускате един елемент от твърденията на г-н Медведев. Говорим за цените на 2013 г. спрямо кое, трябва да има период с който да се сравнява, а периода е миналата година. Нашите цени не са със седем до девет процента, а с повече от 7-9%. Ако сравним цената от декември 2012 г. сега цената е с 12,5% по-ниска. В момента цената на която купуваме руския природен газ е много под 400 долара. Много под и това е функция именно на преразглеждането на дългосрочния договор, който подписахме на 15 ноември миналата година със срок следващите десет години. Ние това, което се казва преразглеждане на договорите, ние на практика сме го извършили. Тези, които искат в момента преразглеждане с Газпром експорт, в момента имат договори подписани още в средата на миналото десетилетие и които поради факта, че ползват други базови параметри и са видели какво се случва в България и някои други държави са казали, ама нашия газ е по-скъп. Компании като ЕНИ и Газ дьо Франс са основни икономически партньори на Газпром. ЕНИ е основен акционер в Южен поток в морската част, която 900 км., на дълбочина 2 000 м. и с четири отделни газопроводи. Помислете за какви пари става на въпрос. Газ дьо Франс е акционер заедно с Газпром в продължението на Северен поток през Германия до Франция. Това, което казвате ние сме го извършили, реално е извършено. Само от прилагането на новата формула спрямо базовата цена и тази, която в момента се прилага намалението само на базовата цена е над 9%, благодарение на котировките на международните пазари. Политиката на държавната комисия каквато и да е, тя се обуславя на данни, които нито са в нейно правомощия, нито нашето. Това са реални данни от борси, където се извършва търговия с енергоносители. Основно при ценообразуването на природния газ са важни тези енергоносители, които могат да го заместят. И в момента това са газол и мазут със съдържание на сяра 1%, тъй като този със съдържание на сяра 3,5% е неприемлив и не се приема в рамките на Европейския съюз.

А. Тонева:

Благодаря на г-н Гогов за изчерпателните отговори. Ще предложа въпроси към Министерство на финансите да ги дадете като записано становище, защото не знам дали сега може да получите категоричен отговор.

М. Веселинова:

Това са прекалено специфични въпроси и така поставени не може да се даде отговор. Още повече, че в министерството има специализирани дирекции, които да отговорят на конкретните въпроси. Аз също така предлагам да се внесат въпросите писмено, за да отидат при компетентните колеги, които биха могли да дадат по категоричен отговор.

А. Тонева:

Давам думата на Методи Митев от гражданско движение на протестиращите „Освобождение”.

М. Митев:

Ние подкрепяме намалението на цената. Мисля, че всички получихме достатъчно изчерпателни отговори на поставените въпроси.

А. Тонева:

След консултативния съвет престои да се проведе открито заседание на което колегите ще зададат своите въпроси към г-н Гогов. Ще бъде изготвен протокол от този консултативен съвет, който ще бъде поставен на сайта на комисията.

Благодаря на всички и приятна работа!

Заседанието приключи в 17.00 ч.